

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0410057 Skinsagylet

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

Elisabet Wallsten

**Bevarandeplan för Natura 2000-området
SE0410057 Skinsagylet**

Kommun: Sölvesborg, Olofström

Områdets totala areal: 77 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2017-05-29

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-05-31

Markägareförhållanden:

Staten

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1997-01-01, SCI: 2004-12-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3160 - Myrsjöar

9080 - Lövsumpskog

9110 - Näringsfattig bokskog

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Skinsagylet bidrar till att uppfylla miljömålen Levande sjöar och vattendrag, Levande skogar samt Ett rikt växt- och djurliv.

De prioriterade bevarandevärdena i Skinsagylet är de bok- och avenboksdominerade slutningsskogarna, med naturskogskvaliteter och höga naturvärden. Myrsjön Skinsagylet och områdets lövsumpskogar, vars värden kommer öka på sikt, är också prioriterade. Skinsagylet är ett representativt exempel på Ryssbergets ädellövskogar med lång kontinuitet, som bevarats här på grund av markernas otillgänglighet.

Beskrivning av området

Natura 2000-området Skinsagylet gränsar mot Skåne, där Natura 2000-området Drögsperyd (SE0420304) sluter an.

Området ligger på Ryssbergets nordöstra sluttning och har fått sitt namn efter den lilla sjön Skinsagylet, som är en av Ryssbergets få sjöar. Sjön är belägen i områdets östra del, cirka 50 meter över havet, i en kraftigt markerad sprickdalgång som löper i nordost-sydvästlig riktning. Nordvästslutningen är mycket brant och högsta punkten inom reservatet ligger cirka 125 meter över havet. Sluttningen är till betydande del rikblockig och bitvis även storblockig. Den sydöstra sluttningen har inte så stora nivåskillnader och den är inte heller lika blockrik. Området ligger precis på gränsen mellan två av Ryssbergets större bergartstyper, med sjön och intilliggande marker på södra Ryssbergets sura, ryoliska metavulkaniter och den övre sluttningens branten på norra Ryssbergets medel- till grovkorniga granit-granodiorit. I delar av sluttningarna går urberget i dagen, med inslag av bergbranter och överhäng, medan övriga delar överlagras av sandig morän. I dalbotten finns ryggformade isälvsavlagringar och några mindre sandavlagringar, medan torvjordar breder ut sig kring sjön. Högsta kustlinjen ligger i området cirka 60 meter över havet.

Enligt Häradskartan från åren 1915-16 var marken närmast sjön då sidvallsäng och i dalbotten låg även några mindre åkrar. Övriga delar var lövskogsbeklädda med inslag av enstaka barrskogssymboler i sydost. I nordvästslutningen låg ett par småvatten utmed ett vattendrag och spritt i området fanns några småkärr. Det finns även fornlämningar i form av fossila åkrar i sydostsluttningens bokskogsområden. Äldre vägsystem och stenmurar såväl i dalen som i sluttningarna vittnar fortfarande om äldre tiders markanvändning, liksom igenväxande, före detta odlingsmarker kring sjön och i andra delar av dalgången. Skinsagylet är ett relativt populärt strövområde och en utsiktspunkt i den nordvästra branten erbjuder vida vyer över omkringliggande landskap.

På grund av områdets otillgänglighet har stora delar av skogarna i Skinsagylet lämnats orörda under lång tid. I nordvästsluttningens övre delar växer bokskog, medan det i de nedre delarna finns avenbokskog med inslag av ek och bok. I stora delar av skogarna täcks marken av utbredda lövförnamattor med ett mycket glest fältskikt, men i sluttningens nedre delar blir florans rikare. Insprängt i sluttningen finns några mindre alkärrspartier. Sydostsluttningens skogar är generellt yngre och mer kulturpåverkade. Där, liksom i dalen, finns även inslag av före detta hyggen och ungskogar med bok, ek, avenbok och björk, samt igenväxande tidigare odlingsmarker. Kring sjön står en delvis dikad al- och björkdominerad sumpskog och längs sjökanten finns gungflypartier.

Sjön Skinsagylet är en näringsfattig brunvattensjö. Den avvattnas av en bäck som rinner mot norr och som är ett biflöde till Västra Orlundsån. Natura 2000-området hyser en rik biologisk mångfald, som hittills endast är delvis utforskad. Rödlistade arter som noterats i området är bland annat stiftklotterlav (nära hotad), bokvårtlav (nära hotad), bokkantlav (nära hotad), liten ädellav (starkt hotad), orangepudrad klotterlav (nära hotad), violettgrå porlav (nära hotad), savlundlav (starkt hotad), dystersopp (nära hotad), kungsfågel (sårbar), nötkråka (nära hotad), spillkråka (nära hotad), gröngöling (nära hotad) och ål (akut hotad). Bland vedlevande insekter och svampar har bland annat de tidigare rödlistade arterna enfärgad barksvartbagge och hasselticka påträffats.

Vad kan påverka negativt

Hela landområdet

- Byggnads- eller anläggningsarbeten, liksom markexploatering eller annan markanvändningsförändring i eller i angränsande områden, som leder till negativ påverkan på skyddsvärda naturtyper eller arter i Natura 2000-området.
- Konkurrens från för området främmande arter eller stammar, eller påverkan av sjukdomar eller skadeorganismer.
- Direkt eller indirekt tillförsel av näringsämnen, jordförbättrings- eller bekämpningsmedel, till exempel genom näringsläckage eller kalkning.
- Fragmentering av biotoper, såväl inom som i anslutning till området, som till exempel leder till

minskad kontakt mellan områden och ökade kanteffekter på mindre objekt samt försämrade spridningsmöjligheterna för arter med begränsad spridningsförmåga.

- Olika typer av ändrad hydrologi, av andra orsaker än naturliga, inom eller i anslutning till området, som riskerar påverka områdets naturvärden negativt.
- Friluftslivsaktiviteter som ger slitage eller på ett betydande sätt stör växt- och djurlivet.

Skog

- Skogsbruksåtgärder eller andra avverkningar i anslutning till området eller felaktiga röjningar, eller bortplockning/förstörelse av död ved inom området, som leder till att värdefulla element eller strukturer försvinner (till exempel grov död ved, hålträd, mulmträd eller värdefulla buskar) eller att ljus- och fuktförhållanden ändras så snabbt eller så mycket så störningsskänliga organismer påverkas negativt.
- Bristande träd- och buskkontinuitet, som på sikt leder till att ersättningsträd och -buskar saknas när de gamla dör.
- Konkurrens från gran eller andra för området främmande trädslag.

Sjö och vattendrag

- Skogsbruksaktiviteter, markavvattning och rensning av diken i tillrinningsområdet, som kan riskera att förändra sjöns hydrologi, orsaka ökad belastning av humusämnen, grumling och igenslamning av bottenvegetation och grunda bottnar. Ökad näringstillförsel och grumling är negativt både för naturtypen Myrsjöar och för dess karaktäristiska- och typiska arter.
- Utsläpp av föroreningar från punktkälla, exempelvis avlopp, industri, täkt eller annan verksamhet, ökar risken för negativa vattenkemiska förändringar.
- Infrastrukturanläggningar som kan orsaka grumling och utsläpp av miljöfarliga ämnen i diken och vattendrag uppströms. Broar och vägtrummor över in- och utflöden kan orsaka vandringshinder.

Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29 §§).

Skydd för området

- Skinsagylet är avsatt som naturreservat sedan år 2001, med en skötselplan från samma år, och skyddas enligt 7 kap 4-6 och 30 §§ miljöbalken. I reservatsföreskrifterna regleras naturvårdsförvaltningen, allmänhetens rättigheter och skyldigheter samt markägares och nyttjanderättshavares förfoganderätt över området och vad dessa behöver tåla för intrång. Reservatet förvaltas av Länsstyrelsen Blekinge.
- Inom Natura 2000-området finns två nyckelbiotoper.
- Områdets ytvatten skyddas enligt vattendirektivet. Miljökvalitetsnormer för vatten fastställs med stöd av 5 kap miljöbalken, enligt vattenförvaltningsförordningen och Havs- och vattenmyndighetens författningssamling, HVMFS 2013:19 samt HVMFS 2012:18. Normerna ställer krav på vattnets kvalitet.

Behov av åtgärder

- Natura 2000-områdets landmiljöer behöver naturtyps- och naturvärdesinventeras, för att kvalitetssäkra naturtyperna och deras avgränsningar, samt få mer kunskap om områdets växt- och djurliv, med särskilt fokus på svampar, lavar, mossor, insekter och fåglar.
- Mängden död ved och sockelbildningen behöver öka i lövsumpskogarna.
- Om möjligt bör äldre diken som påverkar markfuktigheten i lövsumpskogar och våtmarker läggas igen och mer naturlig hydrologi återskapas.
- Röjning av granföryngring vid behov.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000-naturtyperna och -arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3160 - Myrsjöar

Areal: 2,1 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Skingsagylet är en liten näringsfattig brunvattensjö belägen i en mycket markerad sprickdalgång. Den är en av Ryssbergets få sjöar, och den enda som i sin helhet ligger inom Sölvesborgs kommun. Sjöns omsättningstid är mycket kort, bara två-tre veckor. Detta får till följd att vattnet varierar i färg och näringsinnehåll. Ibland är vattnet mörkbrunt av den mullrika jorden omkring, ibland ljusare. Sjön är försurad, liksom den bäck som avvattnar sjön. Bäckens rinner från sydväst, genom sjön och rinner sedan vidare mot nordost för att så småningom mynna i Västra Orlundsån. Skingsagylet utgör en inofficiell kalkreferenssjö och provtas årligen med avseende på vattenkemi. Provtagningar av vattenkvaliteten i april 2016 visade på pH 5,8 i sjön, samtidigt som alkaliniteten (buffringsförmågan) var mycket låg, 0,037 mekv/l. Största uppmätta djup är drygt 5 meter. Skingsagylets fiskfauna utgörs av arter som gädda, abborre, ål (akut hotad) och sutare. Bland växterna finner man bland annat de för naturtypen karaktäristiska arterna trådstarr, flaskstarr, vit näckros, dvärgigelknopp och vattenklöver samt säv och sjöfräken. Gräsand och kricka häckar i sjön.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 2,1 hektar. Sjön ska ha god vattenkvalitet, och vara hydrologiskt opåverkad av ingrepp. Hydrologin i strandzonen ska vara intakt. Sjön ska vara naturligt lågproduktiv och vattnet påverkat av humussyror, naturligt surt och brunfärgat. De för naturtyperna karaktäristiska arterna trådstarr, flaskstarr, vit näckros, dvärgigelknopp och vattenklöver ska förekomma i livskraftiga populationer.

Bevarandetillstånd

Bevarandestatusen för sjön bedöms vara god-ordinär, men en ny inventering av fågelfaunan är önskvärd. Sjön är försumningspåverkad.

9080 - Lövsumpskog

Areal: 2,3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Vid Skinsagylet utbreder sig sumpskogen i de tidvis översvänningspåverkade markerna kring sjön och dess vattendrag. Markerna hävdades vid 1900-talets början som sidvallsängar, men har efter hävdens upphörande vuxit igen. Idag finns al främst vid sjöns till- och frånlopp, medan björk och viden dominerar kring övriga delar av sjön. Längs sjökanten finns partier av gungfly. I fält- och bottenskiktet växer bland annat vitmossa, starr, tranbär, silesår, pors, kråklöver och kärrviol. Delar av skogarna är delvis påverkade av dikning, men det handlar inte om någon generell påverkan av hydrologin.

Bevarandemål

Arealen lövsumpskog ska vara minst 2,3 hektar. Småskaliga naturliga processer, som till exempel trädens förnyring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning ska påverka dynamik och struktur. Området ska omfattas av naturlig hydrologi och grundvattennivå, vilket skapar markfuktighet. Lövträd, framförallt al och björk, ska utgöra dominerande inslag. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas död ved i olika former. Träd med socklar ska förekomma tämligen allmänt. Typiska arter av mossor, kärlväxter, som exempelvis missne, samt fåglar som stjärtmes och entita ska förekomma.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms vara ordinärt. Lövskogens hydrologi är till viss del påverkad av markavvattning genom dikning. Det är ont om olika typer av substrat som till exempel död ved och socklar.

9110 - Näringsfattig bokskog

Areal: 50 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I Skinsagylet domineras markerna av bok- och avenbokskogar, med inslag av ek, björk, asp, rönn, sälg, tall, enstaka lind och gammal hassel. Träden är bitvis senvuxna och med bukettformigt växtsätt. Det finns relativt god tillgång på död ved i olika nedbrytningsstadier, särskilt i bokskogarna i nordvästsluttningens övre delar. På marken finns utbredda lövförmamattor. Det mycket glesa fältskiktet består främst av kruståtel och enstaka blåbärsris, med inslag av liljekonvalj, vitsippa, harsyra, skogskornell och lundstarr. Murgröna och vildkaprifol klättrar på en del träd. Organismgrupperna vedsvampar, mossor, lavar, vedlevande insekter och fåglar är sannolikt artrika, men närmare inventeringar saknas. Inom områdets två nyckelbiotoper har bland annat de för naturtypen typiska arterna platt fjädermossa, krusig ulota, olivklotterlav, stiftklotterlav (nära hotad), bokvårtlav (nära hotad), bokkantlav (nära hotad), liten ädellav (starkt hotad) och orangepudrad klotterlav (nära hotad) noterats. Violettgåporlav (nära hotad) och dystersopp (nära hotad) har också påträffats i området.

Bevarandemål

Arealen näringsfattig bokskog ska vara minst 50 hektar. Avenbok och bok ska dominera, med inslag av främst ek samt hassel och andra bärande träd och buskar. Tall får förekomma. Det ska finnas gamla träd och förnygring av nya träd som efterträdare till bok och ek. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Död ved i olika former ska förekomma allmänt, inklusive levande träd med döda träddeklar. Det ska finnas enstaka träd med hackspettsbohål. I området ska de typiska arterna platt fjädermossa, krusig ulota, olivklotterlav, stiftklotterlav, bokvårtlav, bokkantlav, liten ädellav och orangepudrad klotterlav förekomma allmänt.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet i området bedöms som gott.

Dokumentation

- ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala
- Artportalen. www.artportalen.se (uttag januari 2017)
- Länsstyrelsen i Blekinge. 2001. Bildande av naturreservatet Skinsagylet i Gammalstorps och Jämshögs socknar inom Sölvesborgs respektive Olofströms kommuner
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11
- Naturvårdsverket. 2012. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11
- Persson, M. 2000. Beskrivning till jordartskartan 3E Karlshamn NV. SGU, Uppsala
- Rikets Allmänna Kartverk. 1915-16. Gustavstorp, Blekinge län, Länsstyrelsens arkiv, Karlskrona
- Skogsstyrelsen. 1993. Nyckelbiotop. Ärendebeteckning: N 4235-1993
- Skogsstyrelsen. 1994. Nyckelbiotop. Ärendebeteckning: N 775-1994
- Skogsstyrelsen. 1996. Sumpskog. Objekt ID: 030454511
- Sveriges Geologiska Undersökning. 1982. Berggrundskartan och strukturgeologiska kartan 3E Karlshamn NV. SGU Serie Af nr 135
- Sveriges Geologiska Undersökning. 1999. Jordartskartan 3E Karlshamn NV. SGU Serie Af nr 136
- VISS VattenInformationssystem Sverige, www.viss.lansstyrelsen.se (uttag januari 2017)

Bilagor

Bilaga 1. Områdeskarta

Natura 2000 - SE0410057 Skinsagylet

